

به تماشا سوگند

مفسر رجشک‌های دره‌ی گنگ

(نگاهی به همسانی شراب سیراب سپهری با عرفان بودایی)

مرتضی دهقان پور قمصر

سرشناسه	: دهقان پور قمصر، مرتضی، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: مفسر گنجشک‌های دره‌ی گنگ : نگاهی به همسانی شعر سهراب سپهری با عرفان بودایی / مرتضی دهقان پور قمصر.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۸ ص.
شابک	: ۰ - ۸۱۶ - ۹۹۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
عنوان دیگر	: نگاهی به همسانی ' مر سهراب سپهری با عرفان بودایی.
موضوع	: سپهری، سهراب، ۱۳۰۷ - ۱۳۵۹ - - عرفان
موضوع	: Sepehri, Sohrab - - Mysticism
موضوع	: سپهری، سهراب، ۱۳۰۷ - ۱۳۵۹ - - نقد و تفسیر
موضوع	: Sepehri, Sohrab, 1928 - 1980 - - Criticism and interpretation
موضوع	: Mysticism and poetry
موضوع	: عرفان و شعر
موضوع	: عرفان بودایی
رده بندی کتبی	: PIRA۰۹۴
رده بندی دیو،	: ۶۲/۱۸۸
شماره کتابشناسی علم	: ۵۷۷۵
	: ۵۷۷۵

مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

مفسر گنجشک‌های دره‌ی گنگ

مرتضی دهقان پور قمصر

آموزشی تالیفی ارشدان

اول

اول ۱۳۹۸

www.irantypist.com

مرتضی دهقان پور قمصر

۰ - ۸۱۶ - ۹۹۵ - ۶۰۰ - ۹۷۸

۱۰۰۰

www.arshadan.com

www.arshadan.net

۰۲۱۳۷۶۲۵۵

۲۵۰۰۰ تومان

■ نام کتاب:

■ تألیف:

■ ناشر:

■ ویرایش:

■ نوبت چاپ:

■ حروفچینی و صفحه آرایی:

■ طراحی و گرافیک:

■ شابک:

■ شمارگان:

■ مرکز خرید آنلاین:

■ مرکز پخش و توزیع:

■ قیمت:

فهرست

پیش گفتار.....	۵
بخش نخست : نگاهی به هشت کتاب سهراب.....	۷
نگاهی عرفان سپهری.....	۹
تفاوت عرفان سپهری با عرفان ایرانی.....	۱۳
شباهت‌های عرفان سپهری با عرفان ایرانی.....	۱۶
گذری بر عرفان اسلامی و بودایی.....	۱۸
دلایل تاثیرپذیری عرفان اسلامی از عرفان هندی.....	۱۹
بخش دوم: نگاهی به بودا.....	۲۳
مراحل مراقبه.....	۴۳
خوب دیدن و هنر ندیدن.....	۵۱
واقعیت اشیاء.....	۵۳
نگاهی به مرگ.....	۵۵
نگاهی به عرفان «ذن».....	۶۱
چند اصل عرفان «ذن».....	۶۱
سهراب سپهری و کریشنا مورتی.....	۶۳
خوب و بد از منظر کریشنا مورتی.....	۶۵
بخش سوم: گذری بر همسانی شعر سهراب و آیین بودا.....	۶۹
رنج.....	۷۰
گذرا بودن زندگی.....	۷۲
مرگ و عدم سوگواری.....	۷۲
خدا.....	۷۵
هند و سرزمین بودا.....	۷۶

۸۰	آفتاب (روشنایی)
۸۲	سرنا
۸۲	تناسخ
۸۵	وصول به نیروانا
۸۶	ایمان
۸۷	چهار آموزه‌ی بودا
۸۹	عملی
۸۹	شش حس و پنج کاربرد
۹۰	خدا، آن چه عوین
۹۰	تأثیرهای سکی و هماهنگی‌های خودآگاهانه و ناخودآگاهانه
۹۲	منتج
۹۴	فرهنگ واژگان
۹۷	فهرست منابع
۱۰۲	پانویشت

پیش‌گفتار

سهراب سپهری با توجه به مطالعاتش در خصوص مکتب اسلامی، عرفان اسلامی - ایرانی و عرفان بودایی اشعاری سرود که نمایانگر بینش خالص، دور از منفی‌گرایی و امیدوار به رسیدن به حقیقت است. وقتی به شرق سفر می‌کند متوجه شباهت‌های تفکر خود "کریشنا مورتی" و عارفان هندی و بودایی می‌گردد و می‌کوشد که کلامش به نحوی باشد که هیچ کس و هیچ چیز در عالم آفرینش را آزار ندهد و به کسی برنخورد. در شهر سهراب بینش درست و یکپارچه نسبت به عناصر طبیعت و سعی در شناختن این مفاهیم به چشم می‌خورد.

سهراب سپهری مانند بولس پسر "هیچ" می‌داند اما هیچ چیز را در خلقت منفی نمی‌شمرد و نمی‌خواهد حتی مگسی از سرانگشت طبیعت ببرد. در اشعارش از مفاهیم "تهی سرشار" و "تناسخ" و ... سخن می‌گوید، از نیلوفری حرف می‌زند که نشانه‌ی مقدس بودایی است و مراقبه را به تصویر می‌کشد و همواره خدا را می‌بیند و در افسون نیروانا شناور می‌ماند.

باری اشعار سهراب سپهری، رنگ و بوی عرفانی دارند و این عرفان را می‌توان در مکتب‌های گوناگون اسلامی، ایرانی، هندی، زردشتی و مسیحی جست‌وجو کرد، اما آیا به راستی می‌توان خاستگاه اصلی عرفان سهراب سپهری را نشان داد؟ آیا به راستی می‌توان گفت اشعار سهراب سپهری دقیقاً به کدام عرفان اشاره می‌کند؟

عرفانی که در اشعار سهراب سپهری می‌بینیم با تمامی عرفان‌ها متفاوت است، اما آیا عرفان سپهری در مسیر عرفان معاصر قدم بر می‌دارد یا خیر؟ عرفان معاصر سعی دارد ایده‌آل‌های زندگی و مطلوب‌های آن را که در طی صدها سال تاریخ زندگی در سطح افسانه و ذهنیات باقی مانده، عینیت بخشد و به صورتی آرمانی و

مشمول پذیر بر زندگی مردم حاکم سازد. از این رو عرفان معاصر و آرمان شهری که این عرفان برای بشر می‌سازد بیگانه و دور از ذهن نیست.^۱ عرفان سپهری نیز چنین عرفانی است و با عرفان کلاسیک و سنتی تفاوت‌هایی شگرف دارد که مفصلاً به آن پرداخته خواهد شد.

سهراب سپهری سال‌های سال به مسافرت پرداخت و اندیشه‌های بر گرفته از سفر در شعرهایش به چشم می‌خورد، حتی در صدای پای آب و مسافر به صورت کاملاً روشن از سفرهایش صحبت می‌کند و به خاطرات و تجربه‌هایش اشاره می‌کند. «محتاجان اشعار سهراب سپهری معمولاً یا شرح مکاشفه‌های عارفانه‌ی اوست و یا نوعی صیقلی‌شدن به مکاشفه هدایت می‌کند. در سراسر دیوان اشعار او - به جز دفتر «بخت» - تأثیر عرفان شرق دور را مشاهده می‌کنیم، حتی نام بعضی از اشعار نظیر Poudhi و «پادمه» ما را به این دانش و تأثیر آن راهنمایی می‌کند.»^۲